

BISERIC'A SI SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului :
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr.
" " " " jun. anu 2 " 50 "
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 " — "
" " " " j. a. 3 " 50 "

Pretulu insertiunilor :
Pentru publicatiunile de trei ori ce contieniu
caini 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondintiele se adreseze Redactiunei
dela „BISERIC'A SI SCÓL'A“ in Aradu, la
institutul pedagogic-teologic, era banii la
secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu
din Aradu.

Copi'a cerculariului consistorialu de datulu 4/16. augustu 1880. Nr. 598 Pl.

Deorace cu finea luni lui Septembre a. c. espira periodulu de trei ani, pe care in anulu 1877 fusera alesi deputatii la congresulu nostru nationalu-bisericescu, — in urmarea provocarei inalte a Escelentiei Sale Preasantitului Domnu Archiepiscopu si Metropolitu alu nostru, de datulu 12 Juli u. c. Nr. 107 metr., cu privire la §§-ii 146, 148 si 150. din Statutul Organicu, subsemnatulu Consistoriu avendu in vedere de o parte impartirea de mai nainte a districtului oradanu in cercuri electorale, éra de alta parte prescrisele Statutului Organicu, — prin acést'a dispune efectuarea alegerei deputatiloru clericali si mireni la congresulu nationalu-bisericescu, pe unu periodu nou de trei ani, 1880—1883., in modulu urmatoriu :

1. Districtulu Consistoriului oradanu, conformu impartirii de pana aci, se imparte in 6 cercuri electorale constatatorie din acele 6 cercuri protopresbiterali, cari s'au formatu prin proiectulu de arondare primitu de Venerabilulu Sinodu eparchialu in siedinti'a a VIII din 1873., asia ca fiecare cercu protopresbiteralu forméza unu cercu de alegere pentru alegerea deputatiloru mireni, si alege câte unu deputatu mirénu la congresu pe unu periodu nou de trei ani.

Acele 6 cercuri mirenesci sunt :

a) Cerculu I alu „Oradii mari“ cu loculu de scrutiniu Oradea-mare, si comissariu consistorialu Joánu Popu asesoru consistorialu.

b) Cerculu alu II „Pestesi“ cu loculu de scrutiniu Alesdu si comissariu consistorialu Joánu Glitie asesoru consistorialu.

c) Cerculu alu III „Tinc'a“ cu loculu de scrutiniu opidulu Tinc'a, comissariu consistorialu Georgiu Dringou advocatu in Tinc'a.

d) Cerculu alu IV „Beliu“ cu loculu de scrutiniu Ucurisiu, si comissariu consistorialu Joánu Bica notariu cercualu in Mareusiu.

e) Cerculu alu V „Beiusiu“ cu loculu de scrutiniu Beiusiu, comissariu consistorialu Paulu Papp, advocatu in Beiusiu.

f) Cerculu alu VI alu „Coului“ cu loculu de scrutiniu in opidulu Vascou, si comissariu consistorialu Ladislau Lazaru advocatu in Vascou.

2. Alegerile aloru 6 deputati mireni in cele 6 cercuri susamintite au a se efectui in modulu urmatoriu :

a) In 17/29. augustu a. c., inse inclusive pana 24 augustu (5 septembre) a. c. adeca cu 8 dile mai nainte fiecare preotu va avé a publicá in bisericu tinererea sinodului parochialu estraordinariu pe duminec'a séu serbatorea ce urméza mai tardiu la 8 dile, pentru alegerea unui deputatu mirénu la congresulu nationalu-bisericescu pe periodulu nou 1880—1883., avendu a enuncia de o data cu convocarea si obiectulu, pentru care are a se intruni sinodulu estraordinariu.

b) Celu multu in duminec'a din 31 augustu (12 septembre) a. c. ca in terminu preclusu, — dupa formalitatile prescrise in Statutul Organicu, in fiecare comuna va fi a se celebrá (tiené) sinodulu parochialu estraordinariu pentru alegere, care sinodu dupa terminarea serviciului divin cu chiamarea Duchului santu, are a se constitui astfelu ca: din sinulu seu isi alege presiedinte, doi barbati de incedere si unu notariu pentru afacerile scripturistice.

Dupace sinodulu parochialu va fi astfelu constituitu, va procede numai de catu la votarea pentru unu deputatu mirénu asia ca fiecare membru sinodalu fiindu chiamatu la votare si va dá votulu cui va voi fara restringere. — Alegatori di comunile adfiliate votéza in comunile madre.

Votarea este publica, si numai déca ar pre-tinde 20 de alegatori, póte fi secreta prin sic-

dule. — Despre actul alegerei se ie unu protocolu dupa formulariulu alaturatu sub A) in care se inscriu tote voturile tunc numele tineru votantilotu, precum si numele individului, pentu care se voteza dupa numele fiecarui votant, de orace semne seu detto in locu de nume nu sunt permise (iertate), era la casu de votare secreta siedulele se alatura la protocolu.

Dupa terminarea votisarei se incheie actulu, se numera voturile, sumariulu voturilor se constatza si se induce in protocolu, era protocolulu se subscrie de presiedinte, barbatii de incedere si de notariu, — apoi se pune sub cuverta sigilata cu sigilulu parochialu si alu presiedintelui seu alu unui barbatu de incedere, si in urma astfelu sigilatu se preda barbatiloru de incedere cu insarcinare ca cu acelu protocolu de alegere joi in 11/23 Septembrie a. c. demaneti'a la 10 ore se se presenteze (infacisiez) la loculu de scrutiniu, la care apartiene respectiv'a comuna bisericésca dupa punctulu 1 lit. a, — f. si acolo se-lu predeie commissariulu consistorialu.

3. Joi in 11/23 Septembrie a. c. toti barbatii de incedere ai singuraticeloru sinode parochiale din unu cercu electoralu, carii se vor presentá cu protocoléle de votisare la loculu de scrutiniu, dimineti'a la 10 ore se vor intruni sub presiedinti'a commissariulu consistorialu intr'unu colegiu de scrutinare; dupa acést'a commissariulu consistorialu va desface pe rondu tote protocoléle de alegere ale sinodeloru parochiale, facendu a se ceti cu voce nalta, si rezultatulu votisarei adeca numerulu voturiloru intrunite de fiecare candidatulu cu numele comunei votante, va fi a se induce in protocolulu de scrutinare.

Actulu de scrutiniu se continua pana atunci ce se termina protocoléle de alegere insinuate si presentate commissariulu, inse nesmintitu pana la 2 ore dupa médiadi este a se tiené actulu deschisu, si numai dupa terminulu susatinsu, vedindu ca nu se mai presenta alte protocolé de alegere, este a se incheia actulu de scrutinare si a se subscrie protocolulu de scrutiniu.

Protocoléle intrate dupa incheierea actului de scrutiniu nu se vor luá in consideratiune. — In protocolulu de scrutiniu este a se notá si ór'a incheiarei.

Acelu individulu, carele a intrunitu maioritaea voturiloru se prochiamá indata de deputatu congressionalu, si se prevede cu credentionalulu, era deca doi seu mai multi ar intruni voturi egale, intre densii va decide sórtea esecutata indata la faci'a locului.

Protocolulu colegiului de scrutiniu, precum si credentionalulu este a se subscrie de commissariulu consistorialu ca presiedinte, de notariulu colegiului si de toti barbatii de incedere; cre-

dentionalulu se va predá, si respective se va tramite deputatulu congressionalu alesu, era protocolulu de scrutiniu cu tote ctile de alegere se vor tramite subscrisulu Consistoriu celu multu pana in 20 Septembrie 2 Octobrie a. c.

4. Cu privire la alegerea deputatiloru clericali, districtulu oradanu se imparte in urmatoriele 3. colegie de alegere si a nume:

a) Ambele cercuri electorale mirenesci alu „Oradii-mari“ si „Pestesiu“ forméza I colegiu electoralu cu loculu de alegere „Oradea-mare“, comisariulu consistorialulu Simeonu Bic'a protopresbiterulu Oradii-mari.

b) Alu II colegiu de alegere se compune din cercurile electorale mirenesci alu „Tincei“ si alu „Beliului.“ cu loculu de alegere „Tinc'a“; comisariulu consistorialulu Josifu Pinti'a administratorulu protopresbiterulu alu Beliului.

c) Alu III colegiu de alegere se compune din cercurile electorale mirenesci alu „Beiusiului“ si alu „Coului,“ cu loculu de alegere „Beiusiu“; comisariulu consistorialulu Vasiliu Papp protopresbiterulu Beiusiului.

Onorat'a preotime va participá la alegere dupa cum apartiene la unulu seu la altulu colegiu de alegere dintre cele susinsirate.

Pentru efectuarea alegerei deputatulu clericalu, pe diu'a de 11/23. Septembrie a. c. la 10 ore demaneti'a toti preotii se vor aduná la loculu centrale de alegere alu colegiului la care apartiene; acolo dupa invocarea Duchului santu in biseric'a gr. or. din locu, — sub presiedinti'a commissariulu consistorialulu se vor intruni in colegiu de alegere, care are a se constitui astfelu ca-si alege din sinulu seu doi barbatii de incedere si unu notariu pentru ducerea protocolului, apoi colegiulu de alegere astfelu constituitu sub presiedinti'a commissariulu consistorialulu numai de cât va procede la alegerea unui deputatu congressionalu din cleru; alegerea se va face prin votare publica, seu la cererea unei tertialitati dintre alegatori, prin votare secreta.

Deca votarea va fi publica, atunci votantii cu voturile se inducu in protocolu, era deca votarea e secreta, siedulele de votare sunt a se alaturá la protocolu.

Acel'a, carele va intruni maioritaea voturiloru, se va prochiamá de deputatu congressionalu clericalu pe unu periodu nou de trei ani, adeca 1880—1883, si se va prevedé cu credentionalulu subscrisu de commissariulu consistorialulu, barbatii de incedere si de notariulu colegiului electoralu. In casu deca in urmarea votisarei doi candidati aru intruni voturi egale, se face numai de cât votisare noua intre cei doi, ce au intrunitu maioritaea, si de cumva si a dóu'a óra ar resultá maioritaea egala, intre cei doi candidati ca vo-

turi egale va decide sörtea esecutata numai de cât in presinti'a colegiului electoralu.

Despre actulu aleggerei se va luá protocolu, care va fi a se subscrie de comisariulu presiedinte, de notariu si de barbati de încredere; acestu protocolu dupa aleggere are a se substerne acestui Consistoriu celu multu pana in

5. In casu déca unu comisariu consistorialu mirénu séu preotiesen numai in momentulu supremu, adeca in diu'a actului de scrutinare si respective de aleggere s'ar aflá impedecatu intru implinirea missiunei sale, séu ar aflá cá insusi comisariulu vine in combinatiune de deputatu congresualu, — in aceste casuri membrii colegiului electoralu preotiescu si respective membrii colegiului de scrutiniu sunt avisati a-si alege din siuulu loru unu suplinte alu comisariului consistorialu, carele va indepliní agendelecomisariali.

Aceste dispusetiuni Tit. DTa vei avé numai decatu prin comunicarea acestui cerculariu, ale aduce la cunoscinti'a tuturoru preotiloru respective oficielor parochiale subalterne, si pe calea acestora: tuturoru poporeniloru nostri dreptredintiosi din protopresbiteratulu submanuatu spre efectuare si implinire; avendu a tramite pentru fiecare oficiu parochialu câte una esemplariu dinu acestu cerculariu cu cate un'a formula de protocolu, éra la calcaiuulu cerculariului a insemná cerculu la care apartiene respectiva comuna bisericésca. — In urma din partea acestui Consistoriu se exprima dorinti'a, cá onoratulu cleru si dreptredintiosulu poporu se caute a fi reprezentati la congresulu nationalu bisericescu prin barbati maturi, luminati si devotati binelui publicu, carii din tóte poterile se nisuescu a contribui la binele si progresulu bisericéi nóstre.

Datu din siedintia plenaria, tienuta in Oradea-mare la 4/16 Augustu 1880.

Consistoriulu eparchialu gr. or. Oradanu.

Presiedinté substitutu :

Secretariu :

Simeonu Bic'a m. p.

Nicolau Zigre m. p.

Demnitatea Preotimei

si

Védi'a bisericéi gr. ort.

(Continuare.)

II.

Ocupatiunea preotiloru o aflamu mai multu in rugatiuni la altariulu Domnului, rugandu-se pentru fii sei sufletesci, pentru poporu si pentru tóta lumea. Mislócele preotiloru in ocupatiunea loru suntu: a) rugatiunea, b) cuventulu séu pre-

dic'a, c) cántarea si d) mila séu faptele cele bune, éca datorile Preotiloru: 1)

a) Rugatiunea, ce atáta ruga? Ce este rugatiunea? dicu omenii scólei de ádi: „Rugatiunea este inaltiarea inimei si a mintei nóstre catra Ddienu.“ Altfeliu distu este: nobilitarea inimei si ridicarea cugetului omului, ori inaltiarea lui, dela cele profane, la cele ceresci. Éta dramulu catra viétia eterna, catra fericire.

„Religiositatea — dicu unii intiepti de ádi — se o lasamu si morala se invetiamu pre crestini.“ „Nu rugatiuni, nu taine — dicu ei — ci decalogulu; nu, Testamentulu vechiu, ci Evangelia simpla.“ Se ne orientamu la acestea: Ore ce este religia pentru morala, pentru viétia crestinilor? Religia este sufletulu vietii créstinéséi; Religiunea cuprinde radacinele moralei. Precum nu se póte onóre fara fapte bune, fara virtuti, asia nu se póte dreptate fara Dumnedieu. Spiritulu, Jubirea si Virtutea isvorescu dela Dumnedieu. Credinti'a, pacea, Iubirea si mil'a suntu conditiunile vietii moralii, — conditiunile fericirei.

Acestea le posiede sufletulu si sufletulu nu le da lacasiu fara Dumnedieu. Éta pentru ce scrie apostolulu: „Fara credintia nu e cu putintia a placea lui Dumnedieu.“

Religiunea si filosofi'a sunt Ingerii conducatori ai omului. Deosebirea este intre ele cá Religiunea conduce de mana, ea e cea mai buna conducátorie in vié ia. „Inceputulu Intieptiunei este temerea de Domnulu.“ Religia face pre omu a-se basá si a merge cu Ddienu, ca se-i ajute acestu Prea puternicu — unde omulu nu mai póte, acolo elu da ajutoriulu si mangaierea de lipsa. In tóte nisuintiele si asteptarile omului este numai unu mislocu: Cererea la Dumnedieu.

Prin religiune, castigamu acestu mislocu. Deci religia este conducátorea la morala, fara religiositate nu póte fi morala, ca morala nu este fara de Dumnedieu. Dumnedieu a datu cele 10 porunci si patru porunci demanda cinstirea de Dumnedieu. Sfintii Apostoli si cu deosebire St. Ap. Pavelu a castigatu pre pagáni, pre Judei si pre Elisei, cu rugatiunea catra Tatalu celu cerescu, cu puterea cuventului, care se razima pre Dumnedieu si cu faptele loru cele bune. Cu acestea au stirpitu ei eresurile.

Mantuitoriulu Christosu s'a rugatu neintre ruptu si pre urmatorii sei i-a invetiatu: „Neincetatu ve rugati, ca se nu fiti ispititi.“ Apostolulu Pavelu invétia: „Pazesce cetirea invetiatura si mangaierea.“ „Luati aminte de voi si de turma incredintiata voua.“ 2)

In scurtu, fiecare rugatiune din cele ale ritului nostru liturgicu contine si invetiatur'a mó-

1) §. 186 Din Comp. Drept. Canonicu de A. Siaguna.

2) Faptele Apost. cap. 20. v. 28.

ralei s. c. „Pentru pacea a tóta lumea. Pentru cei ce cu credința, cu frica lui Dumnezeu. „Pentru că se ne mântuim de totu neacasul mania și nevoea.“ „Dlui se ne rugăm“ „Cele bune și de folosul sufletelor noastre;“ Se iubim unii pre alții, ca într'unu gând se marturisim etc. etc. Apoi Santa Evangelia, Apostolul, Cetirile și cele lalte tropare cari se cântă, nu cuprind invetiaturi morale? Cei cari ar contradice, séu nu le audu, séu nu voru se le auda, ca nu sunt ai Domnului Christos.

Fatia de acestu curentu de invetiaturi contra rugaciunilor și tainelor, contra religiosității trebuie atentiune și anume: Cum se preda religiunea și cum se esecuta ea de preoti și de invetiatori? Ca religiunea se despretiuesce nu e caus'a spiritului timpului și inaintarea sciintelor naturali, că amu intimpinatu profesori de sciintele naturali, cari tinu fôrte la religiune; ci caus'a este educatiunea din casă; instructiunea din scóla și ne dadarea copiilor cu cele ale bisericeii. Copii nu audu și nu vedu pre la unii parinti mai netezi nimica religiosu, pentruca anume vrea se creasca destepti și acésta o dicu ei, nu se mai face adi cu religiunea, de acésta o despretiuescu și in urma esu juni despretiuitori de parinti, ómeni de nici o treaba.

Si déca dela mai multi parinti din mai multe scóle vor esi copii astfelu instruiti, biserica preste 10. ani putini parochieni adeverati va avea, ci ea va fi de totu góla. Asupra accstei imprejurari triste trebuie se lucre preotii ca fii parochiei se se creasca religiosi,

Invetiatorii se nu despretiúiesca ale religii, se indatineze pre copii a cerceta biserice'a; Dela biserica se se ajute cei seraci, parochienii evlaviosi se se impartasésca de onorurile și de oficiile bisericesci.

Trebuie se observamú și aceea, ca noi Preotii la cultulu divinú inca se fimu cu tóta pietatea și se nu damu scandalu. Sf Ioanu Gura de aurú ne povetiuesce: „Preotii când se róga trebuie se stralucésca intru tóte și se fie curati de tóta turburarea. Când cheama ei pre Duchulu sfantu și sevarsiescu jertfa trebuie se aiba mare curetienie și pietate, trebuie se fie sufletulu lorú, ca alu angerilorú. Ingerii stau atunci imprejurulu Preotilorú și loculu acela unde se róge este incunjaratu de puteri ceresci“ „Tóte cu cuviintia și cu buna renduiéla.“¹⁾

Prin aceste cuvinte nu se cere papusiene precum se arata undeva, ci se cere seriozitate atentiune și pietate la ocupaciunea inalta a cultulu divinú. Prin urmare la acésta ocupare: vorba, conversarea pre alocurea, cért'a produce mare

scandalu. Totu asemenea și contrastulu: prefacerea, fariseismulu ipocrisia gesturile prin deosebite semne și vaete etc. producunu numai indignatiune ci chiar scárba. Mantuitoriulu Christosú invatia: Curatiti cele din launtru blidulu“ . . . Nu ve aretati ca mormintele impodobite, cari in launtru lorú suntú pline de uritiuni invatia M. Christosú.

Inca la o imprejurare trebuie se fimu atenti. „Ordinea inaltia ocupatiunea“ Ordinea la oficiile noastre — de si avemú tipicu precisu — in multe locuri lipsesce. Disordine intimpinamú in unele biserici; disordine la esirea cu sf. cruce; disordine la seversirea tainelor; disordine si ne disciplina ia inmortentari, incatu pre alocurea apare o larmuire a unoru ómeni primitivi. Acestea contribuescu fôrte, fôrte multe la decaderea demnitatii preotilorú și a vadii bisericeii noastre. „Se ne silimú a nu fi cu biserica și cu cele ale bisericeii mai josu decatu alții“¹⁾

In fine inca o observare:

Interesulu, banulu, mamonulu, aceste producú multe ne intielegeri intre preoti. Intrecrea dupa interesu, dupa liturgiú și dupa alte accidentii eparafirale, contribue multu la despretiulu preotimei, mai alesu in Romani'a.

Adeveratu este, ca pretutindenea grija preotilorú de hrana nu se póte opri, cu atât mai vertosu ca si Sf. Ap. Pavelu invétia: „Cine serveste turmei din laptele turmei are ase adapa.“ Si cine slujesce Altariulu dela altariu are ase ajuta. Plugariulu ce se ostenesce elu mananca antaiú din rodu“²⁾

Cu tóte acestea trebuie se ne lamurimú in preocupare. Nimenea nu póte servi la doi Domnii; lui Dumnezeu și Mamonulu. De acésta trebuie se avemú atentiune, se nu ne predomnéscá lacomia. Se nu ne prostituamú pentru câteva cruceri prin a preverica séu ane insusi din dreptulu altuia ne patimú reu. Adeveratu ca pentru o stare manetala a preotimei trebuie neincetatu se lucrámú, ca acésta alu face pe preotu mai independentu, mai curagiosu și póte procura mijlóce ase cultiva insá eu acést'a o prevedu numai prin sustienerea demnitatii, prin tractarea intielépta și asia prin reducerea parochiilorú.

(Va urmá.)

D i v e r s e.

* Aniversarea nascerii Maj. Sale. Sa serbatu cu mare solemnitate mercuri la schimbarea la facia. In biserice'a catedrala a celebratu liturgi'a solemná Présanti'a Sa Dlu episcopu diecesanu Ioanu Metianu. Unu choru de dame compusu din preparandistele

1) Ap. Pavel catra Cor. c. 14 v. 40

1) A. Siaguna la Sinodulu din a 1850.

2) Pavel c. Tim. c. v. 6.

cari se afla in Aradu spre facerea examenelor, au essecutatu cantarile bisericesci spre multumirea credintiosiloru.

* **Présanti'a Sa Dlu episcopu diecesanu Ioanu Metianu** a calatoritu ieri la 9/21 aug. pe timpu scurtu la Budapesta, spre a participa la siedintiele reprezentantiei fondatiunei Gozdu.

* **Chirotonire** Dlu Georgiu Serbu sau chirotonitu de preotu pe comun'a Siumugiu din protoprebiteratul Oradii-mari.

* **Universitatea din Cernauti.** Dlu profesoru de teologia Eusebiu Popoviciu s'a alesu de rectoru magnificus pe anulu scolasticu 1880/81. ér Dlu Alessiu Comorosianu de decanu si Dlu Miron M. Calinescu de prodecanu la facultatea teologica. In semestrulu de vara espiratu au cercetatu universitatea 243 ascultatori. Dintre acestia 47 teologi, toti Bucovineni si gr. orientali. Dupa nationalitate 33 romani 14 ruteni.

* **Propunerea Contelui Eugenu Zichy** in caus'a instructiunei poporale, primita de catra congregatiunea comitatului Albei, si de catra acést'a recomandata tuturor autoritatiloru comitatense e de urmatoriulu cuprinsu. Se se infintieze pretutindenea asociatiuni pentru promovarea instructiunei poporale. Membrii acestei asociatiuni solvescu o data pentru totdeuna 10 fl séu o tacsu anualu de celu putienu 20 cr. Scopulu: pe bas'a legiloru sustatóre si pre langa respectarea autonomiei scóleloru confesionali, a promova caus'a invetiamentului poporalu cu tóte medilocele possibile. Se ingrigésca de frecuentarea scóleloru, in deosebi pentru introducerea cursuriloru repetitórie; provderea scolariloru lipsiti cu vesminte si recuisite scolare: scutirea scolariloru de didactru séu scaritiarea aceluia; intrevenirea in favórea baietiloru orbi, muti si idioti: *cultivarea limbei magiare între nationalitati*; ridicarea instituteloru de invetiamentu poporalu; cu privire la referintiele locale indeletniciri economice, pomicultura, metaseria si industri'a casnica; infintiarea biblioteciloru pentru tinerime si popuru: cassele de pastrare scolare si propagarea crutiarii animaleloru; promovarea essecutarii ordinatiuniloru referitórie la industria, starea sanitara si la invetiamentu; scrutarea causeru mortalitatii enorme între baiati si delaturarea aceloru; infintiarea caseloru de asilu pentru baieti; impedecaréa si stirpirea maniei de duelu si a altoru decadintie morali.

* **Societatea pentru fondulu teatrului romanu** va tiené adunarea s'a generala in anulu acést'a la Sibiu unde a fostu invitata in anulu trecutú de inteligenti'a de acolo. Fissarea terminului adunarei generale afostu lasatu la bun'a chibzuintia a acestei inteligintie. Dupa cumu aflamu acést'a onorabila inteligentia a esmisu din sinulu seu unu comitetu de 12 membrii in persónele d-loru P. Cosma, Ios. Popescu, Ier. Baritiu, N. Petrescu, Ioanu Popa, Zachari'a Boiu, Dr. D. Barcianu, Dr. I. Nemesiu, Dr. I. Moga Dr. N. Olariu, Dr. Aur. Brote si Visarion Romanu, pentru a fissa diu'a adunarii generale si a lua tóte mesurile necesarii, ce privescu tienerea acestei adunari. Acestu comitetu constituindu-se, sub presiedinti'a d-lui P. Cosma si alegendu de secretariu pe d. I. Baritiu a decisu se róge pe comitetulu Societatii se fiseze cá di a adunarei generale diu'a de 19 Sep, st. n. fiindu-ca a dou'a di (Luni) este o serbatóre la romanii. Comitetulu societatii deferindu acestei decisiuni va convoca in curendu adunarea generala a

Societatii pentru fondulu teatrului romanu de dilele mintite in Sibiu.

* **Servitiulu militaru** alu voluntariloru pe unu anu, dupa cumu ne spune „Egyetértés,” se va cassa, si se va statori unu planu nou de servitiu, dupa care toti tinerii din scólele medie vor face servitiulu militaru trei ani, incependu dela anulu 15—18 alu etatii loru. Servitiulu acesta se va face pe timpulu studiiloru scolare in acele óre, cari se voru statori in planulu de invetiamentu. Dela alu 18-lea anu incolo vor face numai servitiulu de tótna.

* **Balu in Siri'a.** Junimea romana din Siri'a (Vilagosiu) arangéza unu balu la 17/29 Augustu a. c. in gradin'a ospetariei mari. Caruia i-va premerge representatiunea diletantiloru de acolo, dupa program'a urmatória:

Sioldanu Vitézulu.

Cantecelu comicu de Alecsandri.

Repres. de dlu Vas. Tataru.

Calca romane plinu de mandria...

Cuartetu de Dumitrescu.

Esec. de corulu vocalu alu economiloru romani.

Balulu mortului

sau

MORTULU si DANSULU

Comedia intr'unu actu de V. A. Urechia.

Persónele:

CC. Enachi Damianu, razasiubogatu	D. J. E. Dudulescu.
Jorgusioru, nepotulu seu	D. Vas. Tataru.
Deciu	studenti D. St. Petcoviciu.
Buretiescu	in D. Jul. T. Mer'a.
Frunzareanu	drepturi D. L. Beldea.
Julia	Dr'a Dragin'a Mer'a.
Burachu telalulu	D. Al. Dobosiu.
Barbu lautariulu	* * *

Dantiuitori, dantiuitóre, lautari.

Scen'a se petrece in Jasi in cas'a Juliei.

Timpulu: Candu universitatea din Jasi era inchisa sub ministrulu D. Cantacuzinu.

Se va jucá si joculu calusieriloru.

Venitulu este destinatú pentru fondulu scolaru romanu gr. or. din Siri'a.

* **O sfanta numire.** O epistóla pastoralu a papei face cunoscutu lumei romano-catolice, ca sfantulu Toma a fostu ridicatu la rangulu de patronu alu scóleloru catolice.

Bravo, nene Leonache alu 13-lea! „T R“

Nr. 1251/264. scol.

Publicatiune.

Protassiu Givulescu invetiatoriulu din Borosineu a perdutu testimoniulu seu preparandialu dd. 17 juliu an. tr. Nr. 12: prin dispusetiune consistoriala i s'a estradatu duplicatu, éra originalulu perdutu se dechiara prin acést'a de nimicitu.

Aradu 4/16. augustu 1880.

Ioanu Metianu m. p.

Episcopulu Aradului.

Concurs.

Pentru alegerea unui invetiatoriu definitiv la scól'a confes. gr. or. româna din comun'a *Cavaran* se publica prin acést'a concursu cu terminulu *pana la 21 Augustu c. v.* cá dioa de alegere pre langa urmatórele emoluminte:

Salariu anualu 300 fl.

Scripturistic'a 10 fl.

pentru conferintiele invat. 10 fl.

lemne de arsu pentru sine si pentru scól'a 10 orgii, 2 jug. pamentu aratoriu, Cuartiru liberu cu gradina de 800 s. □

Cei ce dorescu se ocupe acest postu, au se snb-stérna petitiunile pe calea protopresbiteratului din Caransebesiu catra comitetulu par. din Cavaran indreptate si instruate cu documintele recerute de statutulu org. si normativele consistoriale, mai de parte au concurentii mai nainte de dioa alegerii se se arate in vre-o dumineca s'au serbatóre in comuna spre asi arata desteritatea in cantare si tipicu.

Din siedintia comitetului parochialu din 21. Iu-
iu 1880. In contielegere cu prea on. d. protopres-
biteru tractualu.

Comitetulu parochialu.

Pentru ocuparea postului de capelanu class'a II. langa veteranulu parochu Nicolau Grozescu din *Belintiu*, la prim'a alegere, — intrandu numai unu recursu: prin acést'a de nou se escrie concursulu cu terminu de alegere pe diu'a de *7 Septembrie 1880.*

Emolumintele suntu: 10 lantie de pamentu, si a treiá parte din venitele stolari dela 230. de case.

Recurintii suntu avisati, recursele lor, adjus-tate conformu prescrieloru Statutului organicu, si adresate Comitetului parochialu, — pana la 6 Sep-tembre a. c. ale tramite parintelui protopopu Geor-giu Cratiunescu in Belintiu; si — conformu §-lnei 8. din „Regulamentulu pentru parochie,“ — a se pre-sentá in santá biserica de acolo spre a-si aretá des-teritatea in cantari ori cuventari bisericiesci.

Belintiu, 27. Iuliu 1880.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: **Georgiu Cratiunescu** m. p. protop.

Se deschide pentru unu stipendiu de 120 fl. din fondatiunea „*Gavriilu Fauru*“ de Teiusiu.

Recurintii au se astérna recursele lor *pana in 1 Septembrie a. c. stil. vechiu*, la Consistoriulu din Oradea-Mare, instruite cu adeverintie cá suntu ro-mani gr. or., seraci si diliginti intru invetiaturile ramului ce si-au alesu.

Se voru preferi descendentii de lini'a barbatésca Fauru, apoi descendentii din lini'a femeésca.

Aradu. 21. Iuliu, 1880.

Ioanu Metianu. m. p.

Episcopulu Aradului

Se escrie concursu pentru deplinirea aloru trei locuri vacante in alumneulu fondatiunei *Zsigaiane* din Oradea-mare, cu terminu *pana la 20 Augustu st. nou 1880.*

Recurintii au a produce urmatóriele documente:

1. Estrasu matricularu cá suntu romani gr. ori-
entali.

2. Certificatu de seracia

3. Testimoniulu scolaru depe anulu precedente,

4. Certificetau dela medicu ca e sanetosu si vac-
cinatu (ultcitu).

Suplicele astfeliu instruite si adresate Senatului fondatiunei *Zsigaiane*, sunt a se tramite Reverendis-simului Dnu Simeonu Bic'a, protopresbiteru in Ora-dea-mare.

Senatulu fondationalu.

Pentru statiunea invetiatorésca gr. or. dela scól'a II. din comun'a *Siepreusiu* inspectoratulu Sie-preusiuului prin acést'a se escrie concursu, cu termi-nulu de alegere *pe 15 Augustu st. v.*

Emolumintele suntu:

1. In bani gata 340 fl.

2. 16. maji de fenu in natura.

3. 12 stangeni de lemne, din care are se se in-caldiesca si scól'a.

4. Recuisite de scrisu dupa receerintie.

5. Diurne de caletoria la conferintie.

6. Cuartiru si gradina de legumi.

Doritorii de a fi alesi in acést'a statiune au asi substerne recursele lor, instruite in intielesulu sta-tutului organicu, la subsemnatulu inspectoru scolaru pana la 10 augustu in Siepreusiu (Seprös)

Dela recurrenti se mai pofteste celu putienu 2 clase gimnasiale; precum si de ase presenta in vre-o dumineca in fati'a locului, la santa biserica pentru de asi arata desteritatea in cantu.

Siepreusiu 20 julu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Mihailu Sturza** m. p. inspectoru scolaru.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu dupa reposarea fostului invetiatoriu la scól'a gr. or. ro-mana confesionala din *Socolariu* Protopresbiteratulu Bisericei-albe, comitatulu Carasiului se eserie con-cursu cu terminu *pana in 17 Augustu 1880 st. v.* in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele suntu:

a) Salariu ficu in bani 310 fl. v. a.

b) Spesele conferentionale 10 fl. v. a.

c) Scripturistic'a 5 fl.

d) diece orgii de lemne din care are a se incaldi si scól'a amesuratu tempului.

e) Pentru curatirea scólei 6 fl.

f) Dóue jugere de livada, 3. gradini pentru le-gume, si cuartiru liberu; fiindu scól'a acum de nou edificata amesuratu planului ministerialu.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu au a-si tramite recursele lor bine instruate in sen-sulu stat. org. bis. Pré On. D. Protopresbiteru Jo-sifu Popoviciu in Jamu celu multu pana in 15. Au-gustu 1880 st. v; cáci cele mai tarziu incurse nu voru fi considerate.

In fine fiacare recurrentu are a-se presentá in vre-o dumineca óri serbatóre in s. biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cantarile si tipiculu bis.

Socolariu in 1. Iuliu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Pré On. D. Protopopu tractualu **Josifu Popoviciu.**

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la Scól'a gr. or. romana confesionala din comun'a: *Rusova-noua* Protopresbiteratulu Bisericei-albe, comi-tatulu Carasiu dupa renuncierea fostului invetiatoriu Dimitriu Petko, se escrie concursu cu terminu *pana in 15 Augustu 1880. st. v.* candu va fi si alegerea.

Emolumentele sunt:

- 50 cr.
- a) Salariul invetiatorului in bani gata 73 fl.
 - b) O maja de clisa preliminata cu 28 fl.
 - c) O maja de sare 6 fl.
 - d) Luminele cu 4 fl.
 - e) Bucate 16 metie de cucuruza si 10 metie de grau, cinci orgii de lemne din care are a se incalzi si scola, doue jugere de pamentu aratoriu, o gradina de 600 \square estravilanu, spesele conferintionale cu 10 fl. si quartiru liberu cu o gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acestu postu invetiatorescu, au a-si adresá recúrsele lor bine instruate conformu prescrijeloru statului org. bis. Pré On. Domn Josif Popoviciu Protopresbiteru in Jamu celu multu pana la 12. Augustu 1880 st. v. cáci cele mai tardiu incurse nu se voru luá in considerare.

In fine fiacare recurentu este indatoratu a-se presentá in vre-o dumineca ori serbatore in s. biserica pentru de a-si arata desteritatea sa in cantarile si tipiculu bisericescu.

Ruseva-noua 29 Iuniu 1880.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu Pré. O. D. **Josif Popoviciu** m. p. in protopresbiteru Jamu.

Se deschide pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din *Musca* protopres. si cerculu insp. de scole Vilagosiu (Siri'a) cu terminu *pana in 17 Augustu a. c. st. v.* in care diua se va tiené si alegerea.

Emolumentele: 120 fl. 12 jugere pamentu aratoriu, 4 jug. fenatiu, 3 jug. pepenisee, un'a canepisce, 9 orgii lemne din care se incaldiesce si scola, quartiru cu gradina de 1 $\frac{1}{2}$ jug., pentru scripturistica 8 fl. si in fine dela veri care inmormentare 50 cr.

Recurentii au a-si instrua recúrsele in sensulu celoru prescrie si ale tramite protopopului inspectoru subscrisu; ér in un'a din dumineci séu serbatori a se presentá in biserica pentru a-si arata desteritatea in cantu si tipicu.

Musca 22. Iuliu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Georgiu Vasilieviciu** m. p. protopopulu Vilagosiuului.

Pentru deplinirea parochiei de a III. clasa din comun'a *Varasieni* protopresbiteratulu Papmezeului — conformu conolusului consistorialu din 23. Iuniu Nr. 522. B. a. c. se escrie concursu pe langa emolumentele urmatoare: 1) Pana la zidirea casei parochiale — quartiru esarendatu prin poporeni. 2) pamentulu parochialu de 16 cubule — cu unu venitu de 300 fl. 3) Venitulu din cimiteriu 60 fl. 4) Venitulu din stole socotitu la 70 fl. 5) Dela tota cas'a o diua de lucru — cei ce au boi cu boi — cei fara boi cu manele.

Doritorii de a ocupa acest'a parochie, recúrsele loru adresate comitetulu parochialu, si instruite conformu prescrijeloru statut. org. pana la 23. Augustu a. c. voru avea ale substerne subscrisului protopresbiteru tractualu in Rabagani, *era in 24 Augustu va fi alegerea.*

Datu in Rabagani 21. Iuliu 1880.

Eliá Moga m. p.

Protopresbiteru.

In contielegere cu Comitetulu parochialu din Varasieni.

Se escrie concursu, pentru deplinirea postului invetiatorescu din Comun'a *Caosdu* in comitatulu Bihorului, inspectoratulu Cefa, cu terminulu de alegere *pe 17. Augustu cal. v.*

Emolumentele impreunate cu acestu postu sunt urmatoarele:

1. In bani gata 40 fl. v. a.
2. 6 holde catastrale de pamentu aratoriu.
3. 16 cubule de grau.
4. Un'a capitia de fenu.
5. dela tota cas'a un'a portiune de paie.
6. 6 orgii de lemne, din cari se va incaldi si scola.
7. stolele cantorale indatinate si quartiru liberu, cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acestu postu se aviséza, recúrsele instruate conformu dispusetiuniloru statutulu organicu si adresate comitetulu parochialu ale substerne pana la diu'a alegerei, subscrisului inspectoru scol. in Berecheiu (Barakony) p. u. Cséffa Berecheiu 15 Iuliu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Teodoru Papu** inspectoru de scole.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la clas'a a II-a nou infiintiata din comun'a *Banlocu* Comitatulu Torontalu protopresbiteratulu Ciacovei cu terminulu de alegere *pe 17 Augustu st. vechiu a. c.*

Emolumentele sunt

- a) In bani gata 130 fl.
- b) 2° de lemne in suma 20 fl. 20.
- c) Pentru lumini si sare 5 fl. 80.
- d) Pausialu 8 fl.

la olalta in bani gata 164 fl.

In naturale.

- e) 40 meti grau a 3 fl. 120
- f) 20 meti cucurudiu a 2 fl. 40

Suma totala 324 fl.

Afara de aceste mai are

- g) Venitulu dela 2 jugere de pamentu aratoriu
- h) Cortelu liberu cu gradina de legumi
- i) Paie de incalditu cat va cere trebuinti'a si
- k) Tacsele dela inmormentari de cate 33. cr

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati, concúrsele loru instruate conformu stat. organicu si adresate comitetulu parochialu a-le trimite oficiulu protopresbiteralu din Ciacova. — Aspirantii in decursulu intre-timpului premergatoriu alegerei se se presinte in careva Dumineca ori serbatore la s. biserica din respectiv'a comuna, spre a-si arata desteritatea in cantu si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu admis. protopopescu **Pavelu Jancu** m. p. din Obád.

Pentru statiunea invetiatoresca din Comun'a *Duud* in inspectoratulu Agrisiului, cu care sunt impreunate emolumentele urmatorie;

1. Bani gata 150 fl. v. a.
2. In pamentu 2. jugere de fenatiu si 3. jugere pamentu aratoriu.
3. 12 Orgii de lemne din care este a se incaldi si scola.

4. Pentru Conferinție 10 fl. v. a.

5. Cuartiră bună cu gradina de legume.

Voitorii de a ocupa această stațiune, suplicele sale instruite cu documentele necesarii *pana in 15. Augustu st. v.* au se le subțerna Inspectorului școlariu Florianu Montia în Sicula posta ultima Jenopolea (Boros-Jenő) era până la terminul alegerii în cutare Dumineca sau serbatore, se se prezenteze la Biserica din locu, pentru de a-si arata desteritatea în cantari și tipicu.

Data în Duud la 22. Iuliu 1880.

Comitetulu parochialu

Cu scirea mea **Florianu Montia** m. p. inspec. cerc.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la clas'a I-a din comun'a **Banlocu** comitatulu Torontalu protopresbiteratulu Ciacovei cu terminulu de alegere *pe 18. Augustu st. vechiu a. c.*

Emolumintele sunt:

a) În bani gata 120 fl.

b) 2° de lemne în suma 20 fl. 20 cr.

c) Pentru lumini și sare 5 fl. 80 cr.

d) Pausialu 8 fl.

la olalta în bani gata 154 fl.

În naturalie

e) 40 meti grâu a 3 fl. 120 fl.

f) 20 meti cucurudiu a 2 fl. 40 fl.

Suma totala 314 fl.

Afara de aceasta mai are

g) Venitulu dela 2 jugere de pamentu aratoriu.

h) Cortelu liberu cu gradina de legumi, și

i) Paie de incalditu, cât va cere debuinti'a.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati concursele lor instruate conformu stat. organicu și adresate comitetulu parochialu a le tramite oficiulu protopresbiteratulu din Ciacova. — Aspirantii în decursulu între-timpulu premergatoriu alegerii se se prezintă într'o Dumineca ori serbatore la s. biserica din respectiv'a comuna, spre a-si arata desteritatea în cantu și tipicu.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu adm. protop. **Pavelu Jancu** m. p. din Obád.

Conformu ordinatiunei Venerabilului² consistoriu gr. or. Oradanu dtto 23 Iuniu a. c. Nr. 408. B. se escrie concursu pentru parochia vacanta din **Sierghisii** de clasa a III-a protopresbiteratulu Pestesiiului Cottul Bihoru cu terminu de alegere *pe 31 Augustu st. v.*

Emolumintele sunt:

1. Dela 100 numere cate nu'a vica cucurudiu sfarmatu

2. folosirea aloru 10. jugere pamentu aratoriu

3. dela tota casa una diua de lucru cu palmile

4. 2. orgii de lemne, stolele indatinat și cuartiru liberu cu doue chilii

Doritorii de a ocupa acesta parochia suntu pofitiți a-si trimite recursele instruate în sensulu statutulu organicu și regulamentulu pentru parochii, adresate Comitetulu parochialu Administratorulu ppsc. O. D. Teodoru Filipu în Lugasiulu de sus pana la terminulu sus pomenitu, posta ultima Elesd.

Data în Sierghesiu în 27. Iuliu st. v. 1880.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu: **Teodoru Filipu** m. p. Administr. ppsc.

Pentru stațiunea invetiatoresca gr. or. din comun'a **Paulisii**; protopresbiteratulu și Comitat. Aradu, se escrie concursu cu terminulu de alegere *pe 17 Augustu st. v.*

Emolumintele sunt:

1. Salariu anualu 200 fl. v. a.

2. Pamentu de aratu 16 jugere.

3. Pentru invetiatoriu și școla 12 orgii de lemne.

4. Diurne pentru conferințele invetiatoresci 10 fl.

5. Pentru curatirea și incaldirea școlei 12 fl.

6. Tace la mormentari câte 50 cr.

7. Cortelu liberu cu 3 chilii și gradina.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si tramite suplicele sale înainte de alegere, cu urmatoarele documinte.

a) Testimoniu celu putinu de 4 clase elementare (norme.)

b) Testimoniu de calificatiune, adresate comitetulu parochialu gr. or. din Paulisii, și asternute prea onoraturulu inspectoru de școle Josifu Goldisii în Aradu, avendu recurintele de a-si arata desteritatea sea în cantarii și tipicu în atare Dumineca sau serbatore.

Paulisii, 6/7 1880.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine: **Josifu Goldisii** m. p. insp. de școle.

Pentru deplinirea postulu de invetiatoriu la școla gr. or. din **Medvesii**, inspectoratulu Timisiorii, se escrie concursu cu terminu de alegere *pe 24 Augustu v. a. c.*

Emolumintele sunt: în bani 118 fl. 70. cr. 40 meti bucate, parte grâu parte cucurudiu, 8 orgii de lemne, 5 jugere pamentu aratoriu, cuartiru liberu cu gradina, pausialu pentru scripturistica 6 fl. pentru conferinție 12 fl.

Recurintii sunt avisati petitiunile instruate conformu prescrieloru stat. org. și adresate comitetulu parochialu, a le înainta subscrisulu inspectoru de școle per Vinga în Szécsány.

Comitetulu parochialu.

În contielegere en mine: **Josifu Gradinariu** m. p. inspect. de școle.

Publicare de licitatiune minuenda.

Prin dispozițiunea V. Cuisistoriu aradanu dtto 28 faur a. c. Nr. 450—849. epit. la biserica din **Pesca-rom.** concedinduse aurirea noului iconostasu (templa) vapsirea straneloru și a scauneloru, spre acestu scopu *in 10 Septem: a. c.* la 10 ore a. m. se va tiene licitatiune minuenda în școla de langa biserica; pretiulu de strigare e 2600 fl. Licitantii se indatoreza la depunerea vadiulu de 10% Conditiiunile de licitatiune se potu vede la oficiulu parochialu din locu.

Pesca-rom. 16 Aug. 1880.

Teodoru Dragosii

președintele comitetulu.